

Werkwijze in de praktijk
James bronnen
valtechniek embargo
inzage vooraf misbruik
misbruik van positie op
izier/zwijgen eigen identiteit s
van nieuw verborgen cameratec
verschorrecht feitenweergav
discriminerende berichtgeving
berichtgeving misleidende be
onjuiste berichtgeving tendentieuze
berichtgeving privacy algemeen ande
veldmateriaal bekende persoonlijkhe
zwijgen portretten slachtoffers slacht
staanden televisie verdachten veroorde
geving persoonlijke gegevens rectificatie
rd uitgezonden brieven rectific
woord collegiale conflicten collega's
redacties medewerkers redactie
ing verhouding redactie redacteu
inzage vooraf
tie misu
zwij
van
rgen
erate

Jaarverslag

2016

Raad voor de Journalistiek
Jaarverslag 2016

Raad voor de Journalistiek

Stichting Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek is een onafhankelijke instantie, waar men terecht kan met klachten over journalistieke activiteiten. De Raad is een orgaan van zelfregulering voor de media.

De Raad is voor de ene helft samengesteld uit journalisten en voor de andere helft uit deskundigen – die op enigerlei wijze betrokken zijn (geweest) bij de journalistiek, zoals docenten van journalistieke opleidingen of leidinggevenden van mediabedrijven – en publieke leden.

Een afspiegeling van die samenstelling is terug te vinden in de colleges van vijf personen, waarin de Raad tijdens de zittingen klachten behandelt.

Zo een college staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en bestaat verder uit twee journalisten en twee niet-journalisten. Zij worden bijgestaan door een eveneens onafhankelijke secretaris.

De Raad voor de Journalistiek is ingesteld door de Stichting Raad voor de Journalistiek. De organisaties die deelnemen in de Stichting, de participanten, dragen financieel bij aan de instandhouding van de Raad en daarmee aan het mogelijk maken van zijn werk.

In de Stichting participeren de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), NDP Nieuwsmedia (NDP/NUV), Magazine Media Associatie (MMA/NUV), Media voor Vak en Wetenschap (MVW/NUV), de Stichting Nederlandse Publieke Omroep (NPO), het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren (NGvH), de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS), de NNP-organisatie van lokale nieuwsmedia (NNP), RTL Nederland B.V. en SBS Broadcasting B.V.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
<i>door mr. F.E. Jensma</i> <i>voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek</i> <i>en F. van Exter</i> <i>voorzitter Raad voor de Journalistiek</i>	
1. De Raad van binnen en naar buiten	7
2. Klachten in getallen	10
3. Conclusies naar inhoud	13
3.1 Procedure	13
3.2 Journalistieke werkwijze	18
3.3 Privacy	24
3.4 Feitenweergave	26
3.5 Aard van de publicatie	29
4. Conclusies per medium	34
Samenstelling	36
<i>Raad voor de Journalistiek</i>	
Samenstelling	37
<i>Bestuur Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Adressen	38
Uitgave	38

Voorwoord

door **mr. F.E. Jensma**, voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek
en **F. van Exter**, voorzitter Raad voor de Journalistiek

Een gewetensvraag: moet de Raad voor de Journalistiek blij zijn met een sterke toename van het aantal ingediende klachten in het verslagjaar? Het antwoord heeft helaas een hoog enerzijds-anderzijdsgehalte. Het kan immers betekenen dat media meer redenen hebben gegeven tot klagen, maar ook dat mensen de weg naar de Raad sneller weten te vinden en bewandelen. Het kan ook niks betekenen.

De conclusies suggereren wel dat er meer reden was tot klagen. In de helft van alle behandelde zaken was er volgens de Raad sprake van onzorgvuldig journalistiek handelen. In 2015 en jaren daarvoor was dat deel veel lager.

De afname van klachten in vorige jaren leek in ieder geval makkelijker verklaarbaar. Sinds 2013 neemt de Raad alleen zaken in behandeling nadat is gebleken dat klager en betrokken medium er niet uit komen. Gelukkig lukt dat vaak wel.

Het is misschien eigen aan de journalistieke inborst om meteen een verklaring te willen zoeken. Een jaar met meer klachten en meer 'onzorgvuldigheden' kan ook gewoon stom toeval zijn. Een beetje wetenschapper zal er de schouders over ophalen - als de trend nog eens een jaar of vier aanhoudt, moeten we hem maar eens bellen.

Een gevolg is wel dat de leden en vooral de secretaris en secretariaatsmedewerkster het druk hebben. In het besef dat het gezag van de Raad bij elke zaak opnieuw verdiend moet worden, is zorgvuldigheid een eerste vereiste. Vandaar dat zij ook echt de tijd nemen om stukken te lezen, klagers en verweerders te horen, te beraadslagen en conclusies te formuleren.

Maar verder maken meer of minder klachten niet uit. Het gaat erom dat de Raad een functie vervult in het publieke domein. Een laagdrempelige, onafhankelijke toets van journalistieke gedragingen kan alleen maar aan betekenis winnen in tijden van toenemende verwarring over feiten en alternatieve feiten, nieuws en nepnieuws.

In 2016 kreeg (eindelijk) bij de notaris de voorgenomen statutenwijziging zijn beslag. Daarmee is de vernieuwde klachtprocedure, éérst bij het medium klagen en pas dan bij de Raad, ook formeel een feit. In het verslagjaar kon ook de zoektocht naar een nieuwe voorzitter van de Raad met succes worden beëindigd. De voorzitter van het bestuur, Folkert Jensma, die na het vertrek van Hans Laroës ad-interim ook de Raad voorzat, kon de hamer overdragen aan Frits van Exter, die sinds september de nieuwe voorzitter is.

De Raad nam afscheid van vice-voorzitter Sandra Lange, die wegens drukke werkzaamheden bij de Centrale Raad van Beroep helaas haar functie moest neerleggen. Zij werd per 1 januari 2017 opgevolgd door Janneke Bockwinkel, rechter in Amsterdam. Verder nam expertlid Marcel Mokveld afscheid en traden zes leden toe tot de Raad: journalistleden Ana Karadarevic, Ivo Barends en Frederik Ruys (op voordracht NVJ), journalistlid Sjirk Kuijper (op voordracht NGvH) en expertleden Marion Stenneke en Ahmet Olgun.

Het bestuur nam afscheid van penningmeester Auke Visser en bestuurslid Jan Westerhof, en verwelkomde bestuursleden Gijs van Beuzekom, vertegenwoordiger namens de NPO, en Henk Lemckert, vertegenwoordiger namens ROOS.

1. *De Raad van binnen en naar buiten*

Leidraad

De Raad voor de Journalistiek beoordeelt naar aanleiding van een klacht over een journalistieke gedraging of daarmee journalistiek zorgvuldig is gehandeld.

De Raad baseert zich in zijn werk op de Leidraad, die beschrijft aan welke eisen journalistiek moet voldoen en daarmee aan iedereen – binnen en buiten het vakgebied – duidelijk maakt wat van journalisten en goede journalistiek mag worden verwacht.

Zelfregulering is belangrijk, zeker voor journalisten en ‘de’ journalistiek. Media spelen een belangrijke rol in de samenleving, op veel manieren en op een groot aantal platforms. Zij controleren gezag en organisaties, instituties en bedrijven. Ze spelen een belangrijke rol in het democratische proces. Goede journalistiek kan alleen in volle vrijheid en onafhankelijkheid worden verricht. Daar hoort verantwoording en transparantie bij. Zelfregulering is de beste manier om hier vorm en inhoud aan te geven. De Raad voor de Journalistiek is uitdrukking en instrument van die zelfregulering.

Net als de journalistiek heeft de Leidraad onderhoud nodig. Daarom heeft de Raad zijn Leidraad in 2015 herschreven en aangepast, met het oog op de huidige digitale tijd. De nieuwe Leidraad gaat uit van een paar belangrijke principes die eerder zijn vastgelegd. Goede journalistiek is *waarheidsgetrouw en nauwgezet, onpartijdig en fair, controleerbaar en integer*. Zij laat zich toetsen en gaat op open wijze om met opmerkingen, reacties en klachten. Daarbij volgt de Leidraad de herkenbare journalistieke weg: van idee, via research en registratie, tot publicatie, transparantie en reactie.

De Leidraad heeft als uitgangspunt dat iedereen die zich met journalistiek bezighoudt, verantwoordelijkheid dient te nemen voor de informatie die zij of hij verspreidt en de manier waarop zij of hij opereert. De journalistieke principes en uitgangspunten hebben in ieder medium en op ieder platform zeggings- en geldingskracht.

De Raad gaat ervan uit dat alle journalistieke organisaties en alle journalisten de in de Leidraad geformuleerde uitgangspunten herkennen, erkennen en aanvaarden. Bovendien nodigt de Raad iedereen die zich ook met journalistiek bezighoudt uit om de Leidraad als uitgangspunt te nemen. De Leidraad levert hiermee een bijdrage aan de verbetering van de journalistiek.

De Leidraad kan worden aangevraagd bij het secretariaat van de Raad en gedownload via de website van de Raad.

Publicatie conclusies door media op website van de Raad

In zaken waarin de Raad van mening is dat (deels) journalistiek onzorgvuldig is gehandeld doet hij de aanbeveling aan het betrokken medium om de conclusie integraal of in samenvatting te publiceren. In zijn plenaire najaarsvergadering heeft de Raad de wens uitgesproken om voortaan – ten behoeve van de transparantie over zijn procedure – dergelijke publicaties te hechten aan de conclusie op de website van de Raad. Sinds november 2016 wordt hieraan uitvoering gegeven, behoudens in de gevallen waarin het desbetreffende medium aan de Raad laat weten hier niet mee in te stemmen.

In het verslagjaar zijn in de zaken RvdJ 2016/41, RvdJ 2016/44 en RvdJ 2016/47 de publicaties van de betrokken media te vinden onder de conclusie van de Raad.

Bijwonen bijeenkomsten

In 2016 hebben vertegenwoordigers van de Raad actief deelgenomen aan c.q. zijn aanwezig geweest op diverse bijeenkomsten, zoals:

- Themabijeenkomst Art.1 Midden Nederland 'De media draaien door' over de invloed van media op beeldvorming
- Festival van het Vrije Woord
- Kennismiddag Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Handhaving (NSCR) 'Het zichtbare slachtoffer' over privacy van slachtoffers
- Debat NVJ en VOJN "Right to be forgotten"
- Uitreiking Journalist van het Jaar
- KIM-debat 'Wapens tegen journalistieke (zelf)censuur'

Verder heeft de secretaris van de Raad op uitnodiging van Free Press Unlimited als consultant deelgenomen aan Round Table IX in Istanbul in het kader van het project 'Ethical Journalism for Syria'.

Daarnaast heeft de secretaris, net als voorgaande jaren, deelgenomen aan de jaarlijkse bijeenkomst van de Alliance of Independent Press Councils of Europe (AIPCE). Tijdens deze bijeenkomsten – die elk jaar in een ander land worden gehouden – worden kennis en ervaringen uitgewisseld door medewerkers van diverse Europese Raden voor de Journalistiek, wordt gediscussieerd over ethische kwesties en worden internationale ontwikkelingen op journalistiek gebied besproken.

Ten slotte heeft het secretariaat een delegatie van Servische redacteuren ontvangen.

Publicaties en optreden in de media

Verder hebben vertegenwoordigers van de Raad actief meegewerkt aan diverse publicaties en uitzendingen:

- Villamedia.nl / RvdJ-blog - *"'Vrijblijvende' ombudsman doet beter recht aan het beginsel van persvrijheid" / "Publieke omroep krijgt ombudsman, geen boeman"*
- NPO Radio 1 Dit is de Dag (EO) - *"Omroep moet fout live op de zender rectificeren"*
- NPO 2 Nacht van de Medialogica, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de School voor Journalistiek
- De Swollenaer - *"'Ethiek en Media' staan centraal in de Adelbert-lezing"*
- RvdJ-blog - *"Trump, de fact-checkers en wij"*
- NRC - *"Overlopen mag, maar doe het snel"*
- RvdJ-blog - *"Is een robot een betere journalist?"*
- Villamedia.nl - *"Schijten bij de burens; niet omdat het moet, maar omdat het kan"*
- NPO Radio 1 De Ochtend (KRO/NCRV) - Mediaforum
- RvdJ-blog - *"De Volkskrant en de 'Schiphol-foto': Is vrije nieuwsgaring nog veilig?"*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog - *"De Raad voor de Journalistiek is een verschrikkelijke instelling" / "Betekenissen van een 'Boris Boef'"*
- RvdJ-blog - *"Olympische journalistiek - een medaille waard of 'door het ijs gezakt'?"*
- RvdJ-blog - *"Ook corruptie is met nuances te beschrijven"*

- RvdJ-blog - *“Soms is een verdachte ‘Turks’ maar meestal niet”*
- DeNieuweReporter - *“Jaarverslag RvdJ (2): de zaken”*
- DeNieuweReporter - *“Jaarverslag RvdJ (1): de cijfers”*
- BNR Nieuwsradio – Journalisten Panel
- RvdJ-blog - *“Mag meedoen aan zelfregulering ook iets opleveren?”*
- RvdJ-blog - *“Hinder journalisten nooit met regels”*
- RvdJ-blog - *“Wees eens wat aardiger tegen de klager”*
- RvdJ-blog - *“Een journalist is ook persoonlijk aansprakelijk”*
- RvdJ-blog - *“Zijn er grenzen aan satire?”*
- Villamedia.nl - *“Drie vragen die elke journalist zichzelf elke dag moet stellen”*
- RvdJ-blog - *“De Vijf Grootste Journalistieke Blunders”*
- RvdJ-blog - *“Journalistieke ethiek - ook in Syrië”*
- RvdJ-blog - *“Journalistiek onderzoek verbieden, kan dat?”*
- NPO Radio 1 Argos (VPRO) - *“Pleitnota Wildersproces”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog (DeNieuweReporter) - *“Raad over de ‘censuur’ van genegeerd worden” / “Genegeerd worden - is dat censuur?”*
- RvdJ-blog - *“Ook journalisten moeten soms seponeren”*
- De Nieuwe Reporter / RvdJ-blog - *“Klagen bij een medium, alleen voor volhouders en doorbijters” / “Klagen bij een medium, ga er maar aan staan”*
- RvdJ-blog - *“Hoe krijg je weer een schone lei op internet?”*
- RvdJ-blog - *“Incidenten uitlokken om nieuws te maken, mag dat?”*
- RvdJ-blog - *“Eerst naar de Raad en dan naar de rechter?”*
- RvdJ-blog - *“Help, mijn verhaal is gekanteld”*
- RvdJ-blog - *“Stiekem verslag doen, mag dat?”*

2. Klachten in getallen

Sinds 1 november 2013 wordt een klacht alleen door de Raad voor de Journalistiek in behandeling genomen als het medium eerst de kans had zich er zelf over uit te spreken. De Raad is hiermee een 'tweedelijns-instantie' geworden. Ook beoordeelt de Raad in beginsel geen klachten meer over media die herhaaldelijk hebben laten weten niet mee te werken aan procedures van de Raad. Verder is de mogelijkheid tot bemiddeling komen te vervallen. Deze wijzigingen hebben destijds gezorgd voor een aanmerkelijke daling van het aantal zaken.

In het verslagjaar heeft de Raad in totaal 122 klachten ontvangen. Dit is 60% procent meer dan in 2015, waarin de Raad 76 klachten ontving. Van alle binnengekomen klachten zijn er 64 in behandeling genomen (een stijging van 40% ten opzichte van 2015). In 3 zaken hebben klagers hun klachten ná indiening daarvan ingetrokken, onder meer omdat de kwestie alsnog in overleg met het medium was opgelost.

Daarnaast zijn 15 klachten niet in behandeling genomen, omdat de klager zijn klacht eerst nog moest voorleggen aan het betrokken medium. Bij navraag lieten 4 klagers weten dat zij de klacht niet hebben doorgezet, omdat de kwestie inmiddels was opgelost. 4 klagers hebben om andere redenen de klacht niet gehandhaafd, onder meer omdat de klacht was gericht tegen een medium dat niet meewerkt aan de procedure van de Raad. In 7 gevallen is niet duidelijk geworden waarom klagers hebben afgezien van de verdere procedure. Bovendien zijn 43 klachten binnengekomen die niet zijn doorgezet, bijvoorbeeld omdat de klacht te laat was ingediend, omdat de Raad (waarschijnlijk) niet bevoegd was de klacht te beoordelen of omdat de klager (waarschijnlijk) geen rechtstreeks belang had. Daarvan hadden 25 klachten betrekking op dezelfde reeks tv-uitzendingen.

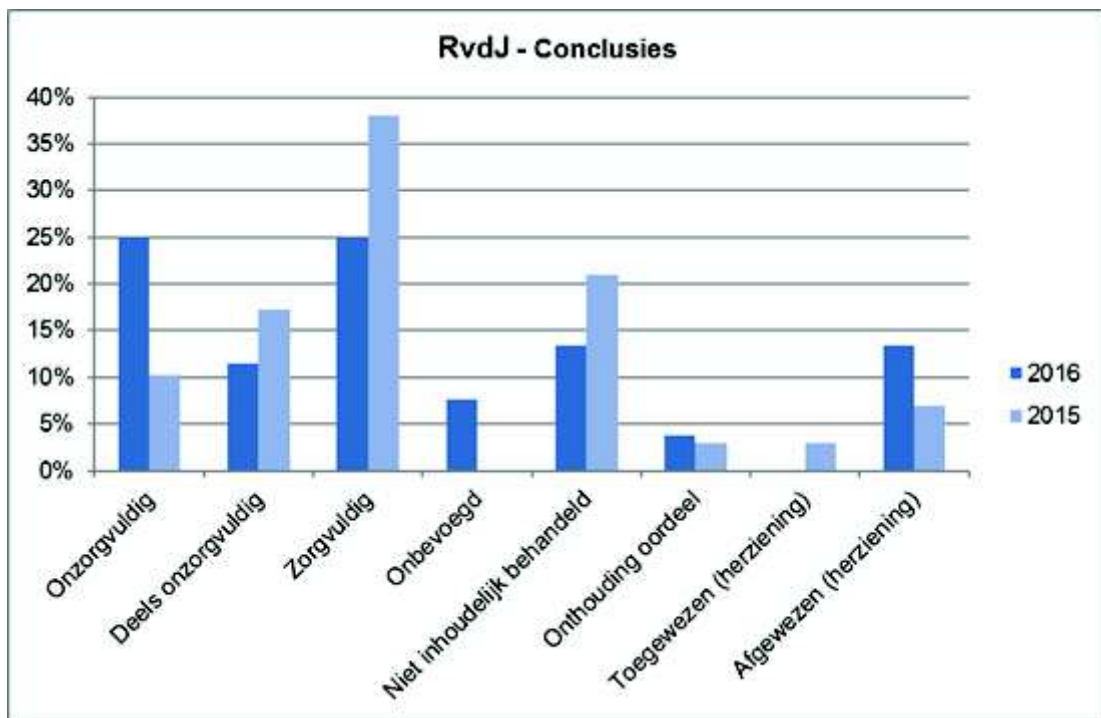
Verder heeft de Raad 6 herzieningsverzoeken ontvangen, waarvan 5 afkomstig van de oorspronkelijke klager en 1 afkomstig van het betrokken medium. 2 verzoeken zijn voor de behandeling ingetrokken.

De Raad heeft 48 conclusies gegeven. In 19 zaken werd de journalistieke handelwijze (gedeeltelijk) onzorgvuldig bevonden en in 13 zaken zorgvuldig. In de overige zaken onthield de Raad zich van een oordeel, is de klacht niet inhoudelijk behandeld of betrof het een toe- dan wel afgewezen verzoek tot herziening (zie de tabel hieronder).

De conclusies die de Raad in 2016 heeft gedaan, hebben betrekking op 34 verschillende media en 1 individuele journalist. Een overzicht van de conclusies per medium is hierna opgenomen onder punt 4.

In de 19 zaken waarin de journalistieke gedraging (deels) onzorgvuldig werd bevonden zijn 15 conclusies geheel dan wel in samenvatting gepubliceerd door de betrokken media. In 2 zaken is de conclusie op verzoek van de klager niet gepubliceerd. Ten slotte is in 2 zaken niet bekend of de conclusie is gepubliceerd.

Bovendien zijn volgens de vereenvoudigde procedure 19 klachten in eerste instantie afgedaan middels een beslissing van de voorzitter en secretaris van de Raad. In 6 gevallen ging de klager tegen de beslissing in beroep. In alle zaken werd het beroep ongegrond verklaard (hiervan dateert één conclusie uit 2017). De beslissingen en conclusies in deze procedure worden overigens alleen ter kennisneming aan partijen gestuurd en niet gepubliceerd.

Raad voor de Journalistiek in cijfers

	2016	2015
Klachten		
Ingediende klachten	64	45 waarvan
	3	2 ingetrokken
Herzieningsverzoeken	6	5 waarvan
	2	- ingetrokken
Niet doorgezette klachten	58	32
Zittingen		
Aantal zittingen	12	8
Behandelde klachten	54	37
Aantal conclusies	48	25
Conclusies van de Raad		
Onzorgvuldig	13	3
Deels onzorgvuldig	6	5
Zorgvuldig	13	11
Onthouding oordeel	2	1
Onbevoegd	4	-
Niet inhoudelijk behandeld	7	6
Toegewezen (herziening)	-	1
Afgewezen (herziening)	7	2
Beslissingen voorzitter/secretaris		
Aantal beslissingen	19	12
Evident niet-tijdig ingediend	12	9
Evident geen belang	4	1
Evident onbevoegd	1	1
Evident ongegrond	6	1
Beroep tegen beslissing voorzitter/secretaris		
Ongegrond	5	6
Gegrond	-	1

Nb. Het aantal uitgesplitste oordelen komt niet overeen met het totaal aantal conclusies per jaar, omdat in een aantal zaken een 'dubbel' oordeel is uitgesproken (bv. deels zorgvuldig en deels niet inhoudelijk behandeld).

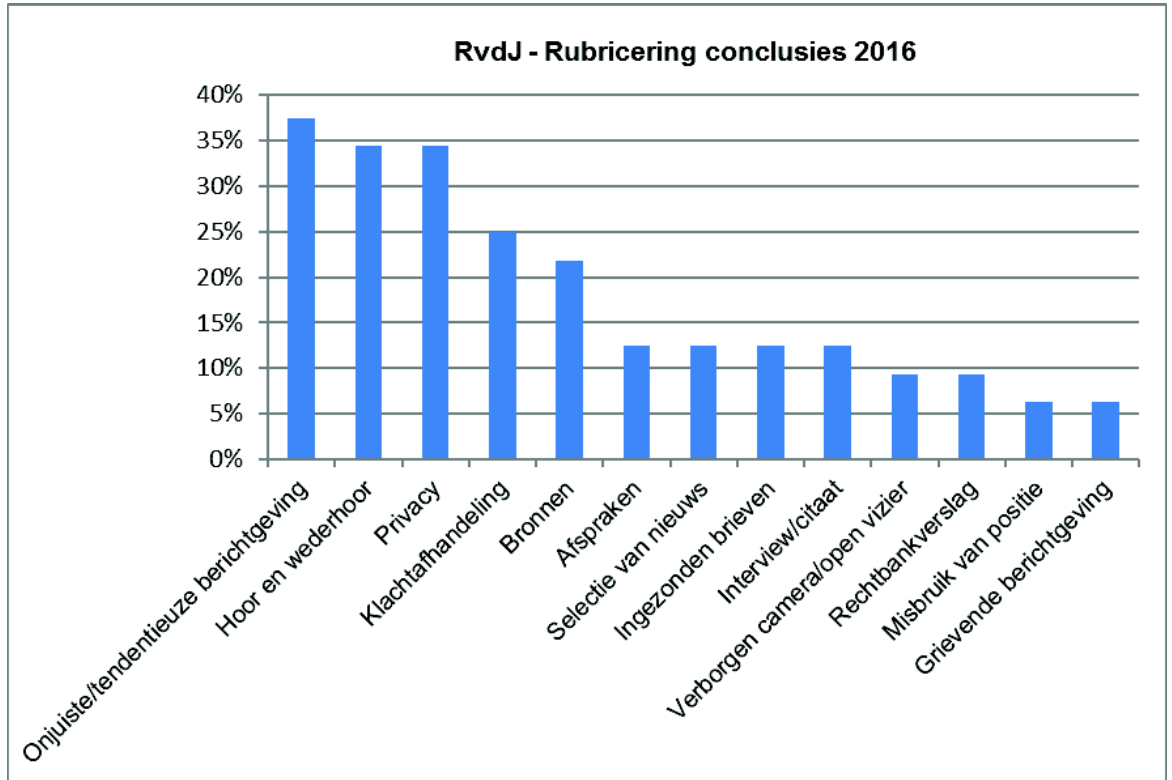
Overige gegevens

telefonisch verstrekte informatie	86	76
schriftelijk verstrekte informatie	101	109
Doorverwijzing	9	12

Nb. In dit verband verdient te worden opgemerkt dat in toenemende mate informatie wordt gedownload van de website van de Raad.

3. Conclusies naar inhoud

Hieronder volgt een rubricering van de conclusies. De meest voorkomende klachten zijn weergegeven in de volgende grafiek:

De klachten die in meer dan één rubriek ondergebracht kunnen worden, zijn hieronder slechts vermeld bij de meest kenmerkende rubriek, tenzij anders is aangegeven. De samenvattingen geven alleen de hoofdpunten van de conclusies weer. De volledige tekst van alle conclusies van de Raad staat op de website van de Raad: www.rvdj.nl. Met behulp van het bij de conclusie vermelde jaartal en volgnummer (bijvoorbeeld: 2016/1) kan de volledige conclusie worden opgezocht. Het is ook mogelijk een schriftelijk exemplaar van een conclusie aan te vragen bij het secretariaat van de Raad.

3.1 Procedure

3.1.1 RECHTSTREEKS BELANG

Om bij de Raad te kunnen klagen moet een klager 'rechtstreeks belanghebbende' zijn. Een klager kan als zodanig worden aangemerkt, indien zijn belang bij de gewraakte publicatie direct betrokken is en hij door die publicatie persoonlijk in zijn belang is geraakt.

X / Omroep Gelderland

De heer X heeft geklaagd over berichtgeving van Omroep Gelderland waarin aandacht is besteed aan een strafzaak. Klager is een voormalig werknemer van het bedrijf van de verdachten. Volgens de Raad voor de Journalistiek heeft hij daarmee geen rechtstreeks belang bij de zaak. Daarom is de klacht niet inhoudelijk behandeld.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: rechtstreeks belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/47 en in Villamedia magazine van februari 2017.

3.1.2 BEVOEGDHEID

Een klacht moet betrekking hebben op een journalistieke gedraging, anders is de Raad niet bevoegd over de klacht te oordelen. Het journalistieke normenstelsel is niet bedoeld voor de beoordeling van een publicatie die voornamelijk elementen van niet-journalistieke aard bevat, die een zodanige invloed hebben op de publicatie dat deze in zijn geheel als van niet-journalistieke aard moet worden aangemerkt.

I.W.M. Engel-Emmers / L. van der Zweth, M. van Liere en Modernhippies.nl

De Raad voor de Journalistiek acht zich niet bevoegd te oordelen over een klacht die betrekking heeft op de website www.modernhippies.nl. Er is sprake van een blog met een overwegend persoonlijk karakter, waardoor dit in zijn geheel als van niet-journalistieke aard moet worden aangemerkt. De Raad heeft onvoldoende aanknopingspunten kunnen vinden voor de conclusie dat hij bevoegd zou zijn over de klacht te oordelen.

Conclusie: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/14 en in Villamedia magazine van juni 2016.

mr. L.M. Broekkamp / V. van der Boon en Het Financieele Dagblad

De Raad voor de Journalistiek acht zich niet bevoegd te oordelen over een klacht tegen Van der Boon en Het Financieele Dagblad. De klacht van Broekkamp betreft de (volgens hem) door Google gestelde voorwaarde dat het internetartikel "*Hypotheekadviseurs, notaris en advocaat veroordeeld voor fraude*" alleen uit de zoekresultaten wordt verwijderd met toestemming van Van der Boon en/of Het Financieele Dagblad. De klacht heeft in de kern betrekking op het al dan niet meewerken aan een door Google in het leven geroepen procedure. Dit kan niet als 'journalistieke gedraging' worden aangemerkt.

Conclusie: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/18 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2016.

De Raad beoordeelt of met aan hem voorgelegde journalistieke gedragingen al dan niet journalistiek zorgvuldig is gehandeld. Hij is niet bevoegd de rechtmatigheid van gedragingen te beoordelen; die toetsing is voorbehouden aan de rechter.

Y. van Teeseling / B. Zweerts en TTNNextLevel.nl

De Raad voor de Journalistiek acht zich niet bevoegd te oordelen over een klacht tegen Zweerts en TTNNextLevel.nl. De klacht heeft betrekking op een conflict van juridische aard, terwijl de Raad niet de rechtmatigheid van gedragingen beoordeelt. De klacht valt daarom niet binnen het toetsingskader van de Raad.

Conclusie: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/6 en in Villamedia magazine van maart 2016.

Th.H.M. van Schie en J. Hendriks / De Rijdende Rechter (IDTV en KRO-NCRV)

De Raad voor de Journalistiek acht zich niet bevoegd te oordelen over een klacht betreffende het televisieprogramma De Rijdende Rechter waaraan klagers hebben meegewerkt. De kern van de klacht is van juridische aard, te weten: de vraag of De Rijdende Rechter heeft gehandeld conform de door klagers ondertekende Bindend Advies Overeenkomst. De Raad beoordeelt echter niet de rechtmatigheid van gedragingen, zodat de klacht niet valt binnen het toetsingskader van de Raad.

Conclusie: onbevoegd

Trefwoorden:

- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/7 en in Villamedia magazine van april 2016.

Nb. Het door klagers ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hierna onder 3.1.4 Herziening.

3.1.3 MEDEWERKING AAN PROCEDURE

De Raad beoordeelt in beginsel geen klachten meer over media die herhaaldelijk hebben laten weten niet mee te werken aan procedures van de Raad. In artikel 9 lid 5 van het Reglement is bepaald dat indien de klacht is ingediend tegen een medium dat zich uit beginsel niet verweert, de Raad afziet van behandeling, tenzij de klacht volgens de Raad van algemene strekking of principieel belang is.

X / R.F. Witte en het AD

Omdat het AD niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht over de artikelen “Mijn geloof behouden in de gevangenis” en “Door twintig man uit bed gehaald” niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/1 en in Villamedia magazine van februari 2016.

Nb. het AD heeft zijn medewerking aan de procedures van de Raad per 1 januari 2016 – na de zitting waarop deze zaak is behandeld – hervat.

Flexper Group B.V. / Radar (AVROTROS)

Omdat Radar niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van Flexper Group tegen Radar niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/2 en in Villamedia magazine van februari 2016.

F. van der Linde / A. Nanninga, D. Weesie en PowNed

Omdat PowNed niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van Van der Linde tegen Nanninga, Weesie en PowNed niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang
Publicatie op www.rvdj.nl/2016/29 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

Stichting de Toekomst voor Jong en Oud, h.o.d.n. (Dutch) Scorpions / B. Thimister (De Telegraaf)

Omdat journalist Thimister niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van Stichting de Toekomst voor jong en oud – h.o.d.n. (Dutch) Scorpions – niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang
Publicatie op www.rvdj.nl/2016/39 en in Villamedia magazine van november 2016.

3.1.4 HERZIENING

In artikel 10a lid 1 van het Reglement voor de werkwijze van de Raad is bepaald dat een beslissing van de Raad die is gegeven naar aanleiding van een klaagschrift, door de Raad geheel of gedeeltelijk kan worden herzien op verzoek van de klager dan wel op verzoek van de verweerder die daadwerkelijk verweer heeft gevoerd. Herziening is slechts mogelijk indien degene die herziening verzoekt aannemelijk maakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

X / NRC Handelsblad - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen NRC Handelsblad (RvdJ 2015/13) te herzien. Verzoeker maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar hij heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Voor nader onderzoek door de Raad is in het kader van een herzieningsprocedure geen plaats. Herziening alleen op grond van (aanvullende) stellingen is niet mogelijk.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening
Publicatie op www.rvdj.nl/2016/3 en in Villamedia magazine van maart 2016.

R. Slewe / M. Fennema - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen Fennema (RvdJ 2015/16) te herzien. Slewe heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening
Publicatie op www.rvdj.nl/2016/4 en in Villamedia magazine van maart 2016.

A. Verbraeken, H.E. Botje en Vrij Nederland / Stichting Ibuka Nederland - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht van Stichting Ibuka Nederland tegen Verbraeken, Botje en Vrij Nederland (RvdJ 2015/20) te herzien. Verzoekers hebben niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Zij maken in hoofdzaak bezwaar tegen de door de Raad gehanteerde normen en de afwegingen die de Raad ter zake heeft gemaakt. Dat verzoekers zich niet kunnen vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/8 en in Villamedia magazine van april 2016.

Th.H.M. van Schie en J. Hendriks / De Rijdende Rechter (IDTV en KRO-NCRV) - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht betreffende het televisieprogramma De Rijdende Rechter (RvdJ 2016/7) te herzien. Verzoekers hebben niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat zij zich niet kunnen vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren. Herziening alleen op grond van (aanvullende) stellingen is niet mogelijk.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/22 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

C.M. Mizee-Andriessen / J. Roodnat en NRC Handelsblad - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen Roodnat en NRC Handelsblad (RvdJ 2016/9) te herzien. Verzoekster maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoekster zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/23 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

X / R. Ranzijn en Noordhollands Dagblad – herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen Ranzijn en het Noordhollands Dagblad (RvdJ 2016/15) te herzien. Verzoeker maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/31 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

X / Ontvoerd (Simpel Media en RTL4) - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen Ontvoerd (RvdJ 2016/32) te herzien. Verzoekster maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoekster zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure - herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/46 en in Villamedia magazine van februari 2017.

3.2 Journalistieke werkwijze

3.2.1 AFSPRAKEN

Als een journalist zich niet houdt aan gemaakte afspraken, handelt hij in beginsel journalistiek onzorgvuldig.

X / A. Kamsteeg (Zelfbeschikking)

Kamsteeg, hoofdredacteur van het tijdschrift Zelfbeschikking heeft journalistiek onzorgvuldig gehandeld door een afspraak met klagster over het niet-vermelden van haar naam, te schenden. De wijze waarop Kamsteeg de klacht heeft afgehandeld is niet onzorgvuldig. Op verzoek van klagster ziet de Raad af van de aanbeveling aan Zelfbeschikking om deze conclusie integraal of in samenvatting te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, klachtafhandeling
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/17 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2016.

W, X, Y en Z / B. Blokker en NRC Handelsblad

Blokker en NRC Handelsblad hebben journalistiek onzorgvuldig gehandeld door een afspraak met klagsters over autorisatie en de mogelijkheid tot wijziging van de concepttekst te schenden. Hierdoor zijn in het artikel "*Witte mensen moeten eens luisteren*" ten onrechte passages opgenomen, waarvan klagsters hadden verzocht deze te wijzigen dan wel te schrappen. Bij de afhandeling van de klacht hadden Blokker en de krant niet mogen volstaan met het aanbieden van excuses. Zij hadden klagsters verder tegemoet behoren te komen, door bijvoorbeeld in de kolommen van de krant duidelijk te maken dat zij bij de publicatie hadden gehandeld in strijd met gemaakte afspraken en de onlineversie van het artikel aan te passen in overeenstemming met de door klagsters verzochte wijzigingen. De Raad doet de aanbeveling aan NRC Handelsblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, klachtafhandeling

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/28, in NRC Handelsblad op 8 september 2016 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

3.2.2 BRONNEN

Gemeente Staphorst / RTV Oost

RTV Oost heeft in een reeks artikelen op journalistiek onzorgvuldige wijze aandacht besteed aan geschillen tussen de gemeente Staphorst (klaagster) en een aantal boze burgers. De berichtgeving is 'opgehangen' aan vijf concrete gevallen, die symbool zouden staan voor het grote geheel. Dat laatste is echter onvoldoende aannemelijk geworden. Daarbij komt dat steeds is bericht vanuit de visie van de 'boze burgers', die als feitelijk juist is gepresenteerd. De omroep had vaker het standpunt van de gemeente dan wel de visie van de wederpartijen (in de conflicten met de 'boze burgers') behoren op te nemen. De Raad voor de Journalistiek vindt dat RTV Oost stelselmatig te eenzijdig over de kwesties heeft bericht en bij de gemiddelde lezer/kijker ten onrechte de indruk heeft gewekt dat de handelwijze van de gemeente in het algemeen niet deugt. Overigens heeft de Raad de bezwaren van de gemeente tegen berichtgeving tot en met 13 juli 2015 niet behandeld, omdat de klacht op deze onderdelen niet tijdig is ingediend. De Raad doet de aanbeveling aan RTV Oost om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig c.q. niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Procedure: termijn indienen klacht

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/21, op RTVOost.nl op 1 juli 2016 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

Orde der Transformanten / C. Damen, H. Ganzevoort, R. Heerkens en NPO Radio 1 De Ochtend (KRO-NCRV)

Ganzevoort, Heerkens en NPO Radio 1 De Ochtend hebben in de uitzending "*Opsporing sektes in Nederland moet veel beter*" op journalistiek onzorgvuldige wijze aandacht besteed aan de Orde der Transformanten (klaagster). In de uitzending heeft journaliste C. Damen ernstige beschuldigingen aan het adres van klaagster geuit. Aangezien Damen met klaagster in conflict was over de inhoud van haar boek, kon zij niet als onafhankelijke, objectieve deskundige worden beschouwd. Het had dan ook op de weg van de omroep gelegen om te onderzoeken of voor de beschuldigingen een deugdelijke grondslag bestond en wederhoor bij klaagster toe te passen. Dit is echter niet gebeurd.

De Raad onthoudt zich van een oordeel over de handelwijze van Damen, nu zij niet op de klacht heeft gereageerd. De Raad kan daarom niet met de vereiste zorgvuldigheid beoordelen of, en zo ja in hoeverre, Damen journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan De Ochtend om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Procedure: medewerking aan procedure

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/48, in een [uitzending](#) van NPO Radio 1 De Ochtend op 13 januari 2017 en in Villamedia magazine van februari 2017.

3.2.3 HOOR EN WEDERHOOR

Journalisten passen wederhoor toe bij personen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer die personen hierin slechts zijdelings een rol spelen. Wie beschuldigd wordt, krijgt voldoende gelegenheid om, bij voorkeur in dezelfde publicatie, te reageren op de aantijgingen. Wederhoor ontslaat journalisten overigens niet van hun opdracht zo waarheidsgetrouw mogelijk te berichten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

DUIC / RTV Utrecht

Voor RTV Utrecht bestond voldoende aanleiding om in het artikel “*Huis-aan-huisblad DUIC slecht bezorgd*” te berichten over de krant van DUIC (klaagster) zoals is gedaan. De berichtgeving was waarheidsgetrouw en controleerbaar. Verder was het journalistiek relevant om de bevindingen voor te leggen aan de adverteerders van klaagster. De Raad vindt het niet aannemelijk dat de motieven van de omroep niet integer zijn geweest. In zoverre heeft de omroep journalistiek zorgvuldig gehandeld. Hoewel de omroep in een vroeg stadium van haar onderzoek klaagster om een reactie heeft gevraagd, had zij klaagster nog voldoende gelegenheid moeten bieden voor aanvullend wederhoor. Dat is niet gebeurd. Bovendien heeft klaagster meer inhoudelijk gereageerd, dan is weergegeven in het artikel. Ten aanzien van het toepassen van wederhoor heeft de omroep daarom journalistiek onzorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan RTV Utrecht om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, misbruik van positie
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/44, op RTVUtrecht.nl op 6 december 2016 en in Villamedia magazine van februari 2017.

Als een betrokkene geen adequaat gebruik maakt van de hem geboden gelegenheid tot wederhoor, kan dat de journalist niet worden tegengeworpen.

Stichting Loopevenementen en X / B. van Sluis, Dagblad van het Noorden en de Leeuwarder Courant

Van Sluis, Dagblad van het Noorden en de Leeuwarder Courant hebben in het artikel “*Mist rond organisator loopwedstrijden*” op journalistiek zorgvuldige wijze bericht over Stichting Loopevenementen en een van haar bestuurders (klagers). Het artikel is gebaseerd op deugdelijk onderzoek, waarbij diverse onafhankelijke bronnen zijn geraadpleegd. In de publicatie is ook duidelijk inzicht gegeven in dit onderzoek. Bovendien heeft Van Sluis op faire wijze wederhoor toegepast. Dat klagers aldus niet adequaat hebben gereageerd, kan Van Sluis niet worden verweten. Ten slotte bestaat geen aanleiding voor de conclusie dat de privacy van de bestuurder van de Stichting onnodig is aangetast.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/20 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2016.

Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die kennelijk een persoonlijke mening bevatten (bijvoorbeeld columns, recensies en opiniërende bijdragen) en berichtgeving van feitelijke aard, zoals verslagen van openbare bijeenkomsten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

A.E.A.J. Graaff en AFVN-Bond van Antifascisten / Brabants Dagblad

Het Brabants Dagblad heeft in het artikel “Tilburgse organisator ‘nazibeurs’ doet aangifte van smaad” op journalistiek zorgvuldige wijze bericht over een aangifte tegen Graaff en AFVN-Bond van Antifascisten. De berichtgeving is vooral van feitelijke aard en daarom was toepassing van wederhoor niet nodig. Niet is gebleken dat het artikel relevante onjuistheden bevat of dat een vertekend beeld van de kwestie is geschetst. Op verzoek van klagers heeft de krant een reactie onder het artikel verwijderd, en daarmee adequaat gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/43 en in Villamedia magazine van december 2016.

Soms wordt aan de orde gesteld of het (mogelijk) verkregen wederhoor wel op een juiste wijze in de berichtgeving is verwerkt.

X en Y / M. Bon en Eindhovens Dagblad

Bon en het Eindhovens Dagblad hebben in het artikel “Oud-bestuursleden stichting [Y] over voorzitter [X]: ‘Ze duldt geen tegenspraak’” een aantal ernstige beschuldigingen over X en Y (klagers) opgenomen. De Raad kan niet vaststellen of de concrete beschuldigingen voor wederhoor aan klagers zijn voorgelegd, maar constateert dat de publicatie ten aanzien van deze beschuldigingen geen specifieke reactie van klagers bevat. De Raad komt daarom tot de conclusie dat Bon en de krant journalistiek onzorgvuldig hebben gehandeld door de eventuele reactie van klagers niet adequaat in de publicatie te hebben verwerkt. De Raad doet de aanbeveling aan het Eindhovens Dagblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/40, in het Eindhovens Dagblad op 27 oktober 2016 en in Villamedia magazine van november 2016.

3.2.4 KLACHTAFHANDELING

Elk medium is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn interne klachtprocedure en dient daarover duidelijk met zijn publiek te communiceren. Het is voor de hand liggend dat een klacht via de betreffende journalist aan het medium wordt voorgelegd. Klagers mogen ervan uitgaan dat de journalist de klacht intern doorstuurt. Doet hij dit niet, dan dient de journalist een klager uitdrukkelijk te informeren dat de klacht elders (bijvoorbeeld bij de hoofdredactie) moet worden ingediend. Hoe dit intern is geregeld, is aan het betreffende medium.

Zie in dit verband de zaak **X en Y / de Stentor** (RvdJ 2016/24), die hierna onder 3.3.1 is weergegeven.

De afhandeling van een klacht door het betrokken medium is een journalistieke gedraging die door de Raad kan worden beoordeeld.

Dit heeft de Raad nog eens bevestigd in de zaak **Velzing / Dagblad van het Noorden** (RvdJ 2016/5), waarvan de samenvatting hierna onder 3.4.2 is opgenomen. In die zaak kwam de Raad bovendien tot de conclusie dat de klacht niet zorgvuldig was afgehandeld. Die mening was de Raad ook toegedaan in vier andere gevallen. Zie in dit verband ook de zaak **Mulder / Sijpersma** (hierna onder 3.5.2), de zaak **W, X, Y en Z / Blokker en NRC Handelsblad** (hiervoor onder 3.2.1), de zaak **Seesing / Vriend en RTV Rijnmond** (hierna onder 3.5.2) en de zaak **X c.s. / Welkom in de IJzeren Eeuw** (hierna onder 3.5.4)

3.2.5 MISBRUIK VAN INFORMATIE

X / G. van der Maten en Noordhollands Dagblad

Van der Maten en het Noordhollands Dagblad hebben in de artikelen “Onderzoek naar ‘rare’ wethouder” en “Al mijn bellen gingen rinkelen” op journalistiek zorgvuldige wijze bericht over de klacht die klaagster bij de Nationale Ombudsman heeft ingediend. Klaagster heeft met het toezenden van stukken de redactie zelf op de hoogte gesteld van de kwestie en heeft in haar begeleidende e-mails niet om vertrouwelijkheid of anonimisering verzocht. De redactie mocht er dan ook van uitgaan dat klaagster publiciteit wenste en geen bezwaar had tegen vermelding van haar naam. Ook verder is niet gebleken dat op onjuiste wijze aandacht aan de kwestie is besteed. Ten slotte is niet aannemelijk geworden dat Van der Maten partijdig of niet-integer heeft gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, misbruik van informatie, misbruik van positie, selectie van nieuws
- Privacy: vermelding van persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: citaat

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/45 en in Villamedia magazine van februari 2017.

3.2.6 OPEN VIZIER EN VERBORGEN OPNAME-APPARATUUR

Journalisten maken zich als zodanig bekend aan potentiële gesprekspartners en zijn tegenover hen duidelijk over hun journalistieke bedoelingen. Ze doen dat ook wanneer zij niet-openbare ruimten betreden. Het afwijken van deze norm kan worden gerechtvaardigd wanneer er evident sprake is van een misstand én wanneer dit noodzakelijk is om de desbetreffende kwestie aan de orde te stellen. (punt B.1 van de Leidraad van de Raad)

prof. dr. G.J.R. Maat / B. van den Berg, F. Tieskens en RTL Nieuws

Van den Berg, Tieskens en RTL Nieuws hebben op journalistiek zorgvuldige wijze informatie vergaard en uitgezonden over een lezing die prof. dr. G.J.R. Maat (klager) heeft gegeven over het identificatieproces van de MH17-ramp. Dat Van den Berg en Tieskens zich ‘undercover’ toegang hebben verschaft tot de lezing en daar met verborgen opname-apparatuur geluidsopnamen hebben gemaakt was in dit geval niet ontoelaatbaar. RTL Nieuws mocht het als een misstand beschouwen dat klager in zijn lezing naar verwachting (opnieuw) gevoelig materiaal zou tonen en uitlatingen zou doen over de ramp die (nog) niet via geëigende kanalen openbaar waren gemaakt, terwijl de lezing niet beperkt zou zijn voor studenten uit het vakgebied van klager.

Het is aannemelijk dat RTL Nieuws die misstand niet aan de orde heeft kunnen stellen zonder de door haar toegepaste werkwijze. RTL Nieuws is vervolgens zeer zorgvuldig te werk gegaan door nader onderzoek te verrichten en alle betrokken partijen – onder wie ook klager – vooraf te informeren en zondig om wederhoor te vragen. In de publicaties is op passende wijze over de kwestie bericht, waarbij voldoende aandacht is besteed aan de namens klager uitgebrachte verklaring.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: verborgen camera/microfoon, open vizier/verzwijgen eigen identiteit, hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/19 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2016.

Het werken met verborgen camera en microfoon of met draaiende camera en openstaande microfoon is toegestaan wanneer dit noodzakelijk is om een misstand aan de orde te stellen. (punt B.1 van de Leidraad van de Raad)

X en Y / De Deurwaarders: Betalen Of Leeghalen (RTL Nederland)

De Deurwaarders: Betalen Of Leeghalen (RTL Nederland) heeft journalistiek onzorgvuldig gehandeld door met een verborgen microfoon opnamen te maken van een huisbezoek door een deurwaarder en een politieagent. Deze werkwijze werd niet door de omstandigheden gerechtvaardigd, zodat de programmamakers toestemming aan klagers hadden moeten vragen voor het maken van de opnamen en het uitzenden daarvan. Dat hebben zij ten onrechte niet gedaan. Bovendien is de privacy van klagers verder aangetast dan in het kader van de berichtgeving redelijkerwijs noodzakelijk was. De Raad doet de aanbeveling aan De Deurwaarders: Betalen Of Leeghalen (RTL Nederland) om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: verborgen camera/microfoon
- Privacy: televisie, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/10, op de website RTLxl.nl op 13 april 2016 en in Villamedia magazine van april 2016.

3.2.7 SELECTIE VAN NIEUWS

Journalisten zijn vrij in de selectie van wat ze publiceren. Ze wegen het belang dat met een publicatie is gediend af tegen de belangen die eventueel door de publicatie worden geschaad. (punt A. van de Leidraad van de Raad)

E.H. van der Drift / Eindhovens Dagblad

In oktober 2014 heeft Van der Drift contact gehad met het Eindhovens Dagblad over een klacht tegen zijn voormalig advocaat en een naar aanleiding daarvan lopende tuchtrechtzaak. Vervolgens heeft klager de krant in mei 2016 een beslissing gestuurd van de Raad van Discipline, die de voormalig advocaat van klager een tweede maatregel heeft opgelegd, met het verzoek daarover te publiceren. De Raad voor de Journalistiek kan niet vaststellen dat de krant destijds (in 2014) aan klager heeft toegezegd aan een dergelijke beslissing aandacht te besteden en dat die belofte nu niet is nagekomen. Maar ook als een dergelijke toezegging wel zou zijn gedaan, dan nog heeft de krant niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door daarop terug te komen. Aangezien een zeer ruime periode is verstreken, het om een nieuwe maatregel gaat en de zaak is toegespitst op de strijd tussen klager en zijn voormalig advocaat, mocht de krant besluiten niet tot publicatie over te gaan.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, selectie van nieuws

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/38 en in Villamedia magazine van november 2016.

Het is aan de redactie om te bepalen vanuit welke invalshoek(en) een onderwerp wordt belicht en in welke context het bericht wordt gebracht. Er bestaat geen journalistieke norm die meebrengt dat een (hoofd)redactie bij een publicatie over een bepaald onderwerp alle standpunten daarover (evenveel) dient te belichten. Dit neemt niet weg dat de journalist waarheidsgetrouw dient te berichten en eenzijdige c.q. tendentieuze berichtgeving behoort te vermijden.

J. Prins / E. Lennarts en RTV Maastricht

Lennarts en RTV Maastricht hebben in het bericht “*Demonstratie tegen Wilders*” op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een mede door Prins georganiseerde actie. Er bestaat geen journalistieke norm die meebrengt dat Lennarts het politieke standpunt van klaagster uitgebreider had moeten weergeven. Niet is gebleken dat het artikel relevante onjuistheden bevat of dat een vertekend beeld is geschetst. Verder is niet aannemelijk geworden dat Lennarts vooringenomen of partijdig is geweest. Er was dan ook geen reden om naar aanleiding van klaagsters bezwaren het artikel aan te passen.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/34 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

3.3 Privacy

In een publicatie mag de privacy van personen niet verder worden aangetast dan in het kader van de berichtgeving redelijkerwijs noodzakelijk is. Een inbreuk op de privacy is onzorgvuldig wanneer deze niet in redelijke verhouding staat tot het maatschappelijk belang van de publicatie. (punt C.1 van de Leidraad van de Raad)

3.3.1 VERMELDING PERSOONLIJKE GEGEVENS

X / S. Quekel en Omroep Brabant

Quekel en Omroep Brabant hebben journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in berichtgeving over criminaliteit en onrust in een bepaalde straat in Geldrop de naam en andere persoonlijke gegevens van klaagster te vermelden, waardoor zij in het artikel herkenbaar was. Klaagster had laten weten dat zij destijds uit angst was verhuisd. Daarom hadden Quekel en de omroep rekening moeten houden met de mogelijkheid dat klaagster, door de wijze waarop zij werd aangeduid, onnodig werd benadeeld. De omroep heeft ook erkend dat zij het artikel op haar Facebook-pagina ten onrechte niet direct heeft aangepast. De Raad doet de aanbeveling aan Omroep Brabant om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/12, op OmroepBrabant.nl op 21 april 2016 en in Villamedia magazine van mei 2016.

X en Y / de Stentor

De Stentor heeft op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een uitspraak van de Overijsselse Ombudsman over een conflict tussen klagers en de gemeente waarin zij wonen. De redactie is vrij in de selectie van nieuws en had geen voorafgaande toestemming van klagers nodig om over de kwestie te publiceren. De krant behoeft de namen van klagers niet te anonimiseren, omdat zij eerder hadden meegewerkt aan berichtgeving over de kwestie. Ten slotte is niet gebleken dat de berichtgeving feitelijk onjuist is. Overigens is een medium zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn interne klachtprocedure en dient hij daarover duidelijkheid aan zijn publiek te verschaffen. In dit geval bestaat geen aanleiding voor de conclusie dat klagers hun klacht niet op de juiste wijze aan het medium hebben voorgelegd.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/24 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

3.3.2 SLACHTOFFERS EN NABESTAANDEN

X / M. Menger en Noordhollands Dagblad

Menger en het Noordhollands Dagblad hebben in het artikel “*Liquidatie zonder sporen na te laten*” een systeem willen blootleggen waarin een burgemeester eraan meewerkte om het tijdens de oorlog liquideren van NSB'ers door het verzet na de oorlog administratief te verhullen. Daarbij hebben zij de vermoorde personen uit de anonimiteit willen halen. In dat verband is de grootvader van klager genoemd en is vermeld dat hij ‘altijd op jacht was naar mensen uit het verzet’. Menger en de krant hadden zich rekenschap moeten geven van de gevoelens bij de nabestaanden van de betrokken NSB'ers. De vergaande aantijgingen aan het adres van klagers grootvader zijn bovendien gebaseerd op indirecte aanwijzingen. Menger en de krant hebben dan ook journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in de context van de berichtgeving de naam van de grootvader van klager te vermelden. Op verzoek van klager ziet de Raad af van de aanbeveling aan het Noordhollands Dagblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens, slachtoffers/nabestaanden
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/37 en in Villamedia magazine van november 2016.

3.3.3 VERDACHTEN EN VEROORDEELDEN

Journalisten dienen te voorkomen dat informatie of beelden worden gepubliceerd waardoor verdachten en veroordeelden door het grote publiek eenvoudig kunnen worden geïdentificeerd en getraceerd. Aan deze regel zijn journalisten niet gehouden wanneer de naam een essentieel bestanddeel van de berichtgeving is, wanneer het niet vermelden van de naam wegens de algemene bekendheid van de betrokkene geen doel dient, wanneer door het niet vermelden van de naam verwarring kan ontstaan met anderen die hierdoor voorzienbaar kunnen worden geschaad, wanneer het vermelden van de naam gebeurt in het kader van opsporingsberichtgeving of wanneer de betrokkene zelf de openbaarheid zoekt. (punt C.1 van de Leidraad van de Raad)

X / R. Ranzijn en Noordhollands Dagblad

R. Ranzijn en het Noordhollands Dagblad hebben op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een strafzaak tegen klager. In berichtgeving over strafzaken is het journalistiek gebruikelijk om de voornaam, initiaal van de achternaam, leeftijd en woonplaats van de betrokkene te vermelden. Bovendien was ook klagers voornaam vervangen door een initiaal en was de aanduiding van zijn woonomgeving verbreed naar de gemeente waaronder de woonplaats valt. Het is journalistiek relevant om te vermelden in welke plaats een gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Hoewel het hier de voormalige woonplaats van klager betreft en hij zich vanwege de eerdere publiciteit genoodzaakt had gevoeld te verhuizen, is de combinatie van de gegevens toelaatbaar. Het is niet aannemelijk dat klager door het combineren van deze gegevens in de berichtgeving voor het grote lezerspubliek, buiten de voormalige woonkern van klager, eenvoudig identificeerbaar is.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/15 en in Villamedia magazine van juni 2016.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

Familie X / J. Tiems en Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad

J. Tiems en Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad hebben journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in het artikel “*Schadevergoeding geëist na slaan met honkbalknuppel*” te vermelden in welke straat de verdachte (een van de klagers) woont. Daardoor is sprake van een onnodige privacyschending. Wat betreft de wijze van verslaglegging is geen sprake van eenzijdige of suggestieve berichtgeving en hebben Tiems en de krant journalistiek zorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: verdachten/veroordeelden
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/11, in Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad op 19 maart 2016 en in Villamedia magazine van april 2016.

3.4 Feitenweergave

3.4.1 ONJUISTE BERICHTGEVING

Journalisten berichten waarheidsgetrouw, controleerbaar en zo volledig mogelijk. (punt A. van de Leidraad van de Raad)

Gemeente Bergen / M. Bergman, P.P. Schmaal en het Noordhollands Dagblad

Het Noordhollands Dagblad heeft in strijd met gemaakte afspraken het artikel “*Burgemeester Bergen bedreigd*” niet vooraf ter inzage aan de gemeente Bergen (klaagster) gestuurd. Bovendien heeft de krant in het artikel ten onrechte een verband gelegd tussen de bedreiging van de burgemeester en een in de gemeente lopende kwestie rond illegale bewoning. Hiermee heeft de krant journalistiek onzorgvuldig gehandeld. De Raad onthoudt zich van een oordeel over de handelwijze van journalisten Bergman en Schmaal. De Raad doet de aanbeveling aan het Noordhollands Dagblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: afspraken, inzage vooraf
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Aard van de publicatie: citaat, interview
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/41, in het Noordhollands Dagblad op 18 november 2016 en in Villamedia magazine van december 2016.

K.P. Roberson / W. Takken en NRC Handelsblad

Takken en NRC Handelsblad hebben in het artikel *“Kort geding Volkskrant over tweet”* vergezeld van het trefwoord *“Eritreeërs”* op journalistiek zorgvuldige wijze verslag gedaan van een rechtszaak tussen Roberson en de Volkskrant. Anders dan Roberson heeft aangevoerd, vindt de Raad niet dat in het artikel termen zijn gebruikt die een vertekend beeld of onzorgvuldige weergave van de kwestie geven.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/27 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

3.4.2 TENDENTIEUZE BERICHTGEVING

Journalisten vermijden eenzijdige en tendentieuze berichtgeving. (punt A. van de Leidraad van de Raad)

H. Velzing / Dagblad van het Noorden

Dagblad van het Noorden heeft in de artikelen *“Wakker Emmen keert zich tegen noodopvang”* en *“Analyse: Wakker Emmen staat alleen in kwestie asielopvang”* op journalistiek onzorgvuldige wijze bericht over het standpunt van Wakker Emmen in de asielzoekersproblematiek. Dat concludeert de Raad voor de Journalistiek naar aanleiding van een klacht van H. Velzing, gemeenteraadslid van Wakker Emmen. De Raad vindt dat de krant met het gebruik van de zinnen *“‘Genoeg is genoeg’ is het motto.”* en *“Met het populistische standpunt om geen extra asielzoekers op te nemen vervreemdt Wakker Emmen zich van de rest van de raad en het college.”* ten onrechte een negatieve inkleuring heeft gegeven aan het standpunt van de partij. Met de publicatie van het bericht *“VVD: Wakker Emmen plaatst zich in hoek PVV”* heeft de krant niet ontoelaatbaar gehandeld. Dit bericht bevat slechts de mening van de VVD, zodat wederhoor bij Wakker Emmen niet nodig was. Ten slotte meent de Raad dat zijn nieuwe werkwijze een andere klachtafhandeling vergt dan de wijze waarop de hoofdredactie in dit geval te werk is gegaan. Door niet inhoudelijk in te gaan op de klacht heeft de krant ook op dit punt onzorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan Dagblad van het Noorden om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, klachtafhandeling
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/5, in Dagblad van het Noorden op 23 februari 2016 en in Villamedia magazine van maart 2016.

mr. J.P.J. Hermans / Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad

Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad heeft in een reeks artikelen aandacht besteed aan een (vermeende) rel rond het afscheid van burgemeester Link van de gemeente Schinnen. De krant heeft daarbij herhaaldelijk als feit vermeld dat mr. J.P.J. Hermans (klager) in zijn functie van wethouder en loco-burgemeester heeft 'gelekt' uit een vertrouwelijk overleg. Hierdoor is zijn integriteit als publiek bestuurder ernstig in twijfel getrokken. De negatieve beeldvorming is verder versterkt door de wijze waarop is bericht over het verloop van een telefoongesprek met klager, zijn ontslagneming en opvolging. Voor de stelselmatige, ernstige diskwalificatie van klager in de uitoefening van zijn functie bestond onvoldoende grond. De krant heeft hiermee journalistiek onzorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/13, in Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad op 22 april 2016 en in Villamedia magazine van mei 2016.

3.4.3 BESCHULDIGENDE BERICHTGEVING

Beschuldigingen worden alleen gepubliceerd wanneer onderzocht is of hiervoor een deugdelijke grondslag bestaat, zeker wanneer die beschuldigingen werden geuit door personen die in conflict verkeren met de beschuldigde of die anderszins belanghebbende zijn. (punt C. van de Leidraad van de Raad)

X / H. Runhaar en De Gooi- en Eemlander

Runhaar en De Gooi- en Eemlander hebben in het artikel "Agressiezaak loopt nog" met de bovenkop "Politicus dreigde met stiletto" en het artikel "OM krijgt zaak stiletto-politicus niet rond" op journalistiek onzorgvuldige wijze over klager – de bedoelde politicus – bericht. Zonder deugdelijke grondslag is als feit vermeld dat klager een stiletto had en daarmee zijn buurman heeft bedreigd. Bovendien is ten onrechte nagelaten een eerder verkregen reactie van klager adequaat te verwerken. De berichtgeving is hierdoor onjuist, tendentius, nodeloos grievend en eenzijdig. In die context zijn de vermelding van de persoonlijke gegevens van klager en de publicatie van zijn portretfoto eveneens journalistiek onzorgvuldig. De Raad heeft de bezwaren tegen een update van 26 september 2015 op de website van de krant niet behandeld, omdat deze update een compilatie is van eerdere berichtgeving en de klacht tegen die oorspronkelijke berichten niet tijdig is ingediend. De Raad doet de aanbeveling aan De Gooi- en Eemlander om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig c.q. niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving, grievende berichtgeving
- Privacy: bekende/publieke persoonlijkheden, foto's, vermelding persoonlijke gegevens
- Procedure: termijn indienen klacht

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/26, in De Gooi- en Eemlander op 16 juli 2016 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

Journalisten passen wederhoor toe bij personen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer die personen hierin slechts zijdelings een rol spelen. Wie beschuldigd wordt, krijgt voldoende gelegenheid om, bij voorkeur in dezelfde publicatie, te reageren op de aantijgingen. Wederhoor ontslaat journalisten overigens niet van hun opdracht zo waarheidsgetrouw mogelijk te berichten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

X / Ontvoerd (Simpel Media en RTL4)

In het televisieprogramma Ontvoerd is aandacht besteed aan het zoeken en terughalen van de dochter van klagster, die zich samen met klagster in Portugal bevond. Het gebruik van een verborgen camera was in dit geval toelaatbaar en er bestond voldoende aanleiding voor Ontvoerd om over de zaak te berichten, zoals zij heeft gedaan. Klagster is niet herkenbaar in beeld gebracht en alleen haar voornaam is vermeld. Van een ontoelaatbare schending van de privacy van klagster is geen sprake. In deze opzichten was de handelwijze van Ontvoerd journalistiek zorgvuldig.

Dit neemt niet weg dat Ontvoerd meer rekening had moeten houden met de belangen van klagster, die eventueel door de publicatie werden geschaad. Dat betekent in dit geval dat de redactie klagster desgevraagd nader had moeten informeren over de voorgenomen uitzending. Bovendien is ten onrechte geen wederhoor toegepast, althans is de visie van klagster op de zaak in het geheel niet in de uitzending verwerkt. Op deze punten heeft Ontvoerd journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

De Raad doet de aanbeveling aan Ontvoerd om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, verborgen camera
- Privacy: televisie, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/32, op RTLxl.nl op 29 september 2016 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

Nb. Het door klagster ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

3.5 Aard van de publicatie

3.5.1 COLUMNS EN RECENSIES

Columnisten, cartoonisten en recensenten zijn vrij om hun mening te geven over gebeurtenissen en personen. Daarbij zijn stijlmiddelen als overdrijven en bewust eenzijdig belichten geoorloofd. (punt C. van de Leidraad van de Raad)

P.A. de Boevere / E.J. Rozendaal en PZC

Rozendaal heeft in een column op de website van de PZC onder de kop “Broodje aap” op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan asociaal gebruik van sociale media. Het stond Rozendaal vrij om een relatie te leggen tussen racistische opmerkingen aan het adres van Sylvana Simons en Twitterberichten van De Boevere rond een bijeenkomst in Breskens over de komst van een asielzoekerscentrum. De column, die duidelijk ironisch is bedoeld, bevat geen journalistiek ontoelaatbare kwalificaties of vergelijkingen.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: column

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/36 en in Villamedia magazine van november 2016.

M.A.M. van der Heijden / H. van der Steen en Brabants Dagblad

Van der Steen en Brabants Dagblad hebben in het artikel “*Henk van Belkom geëerd met prachtig vormgegeven boek*” op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een boek waaraan Van der Heijden als hoofdauteur heeft meegewerkt. Het stond Van der Steen vrij zijn mening te uiten op de wijze als hij heeft gedaan. Verder is niet gebleken dat het artikel een onjuist citaat over de omslag van het boek bevat.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: citaat, interview, recensie
- Publicatie op www.rvdj.nl/2016/16 en in Villamedia magazine van juni 2016.

3.5.2 INGEZONDEN BRIEVEN EN REACTIES OP WEBSITES

De redactie is verantwoordelijk voor het plaatsen van ingezonden brieven en van reacties op de website van het betrokken medium. Het verdient de voorkeur dat de redactie de voorwaarden voor de selectie en plaatsing van reacties publiceert. (punt D. van de Leidraad van de Raad)

J. Zijlstra / Regiobode

De Regiobode heeft in strijd met de door haar opgestelde ‘spelregels’ een ingezonden brief gepubliceerd die een belediging c.q. scheldpartij aan het adres van Zijlstra bevat. Onder die omstandigheid had de redactie hetzij de echte naam van de schrijver behoren te vermelden dan wel ervoor moeten kiezen de brief niet te plaatsen. Door dit niet te doen maar de brief anoniem – althans onder een alias – te publiceren, heeft de krant journalistiek onzorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan de Regiobode om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites
- Publicatie op www.rvdj.nl/2016/35, op Regiobodeonline.nl op 3 oktober 2016, in de Regiobode op 5 oktober 2016 en in Villamedia magazine van november 2016.

Het staat de redactie vrij ingezonden brieven en reacties van een naschrift te voorzien of niet te plaatsen, tenzij publicatie is toegezegd. De redactie kan besluiten geplaatste reacties te verwijderen. (punt D. van de Leidraad van de Raad)

R. Seesing / H. Vriend en RTV Rijnmond

Vriend en RTV Rijnmond hebben journalistiek onzorgvuldig gehandeld door reacties van Seesing van hun website te verwijderen en hem een zogeheten IP-ban op te leggen, zodat hij geen reacties meer kan plaatsen, zonder te onderbouwen dat voor die maatregelen voldoende aanleiding bestond. De Raad doet de aanbeveling aan RTV Rijnmond om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites
- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/30 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

Wijziging en inkorting zijn toegestaan zolang de essentie en de toonzetting behouden blijven. (punt D. van de Leidraad van de Raad)

M. Mulder / P. Sijpersma (Dagblad van het Noorden)

Dagblad van het Noorden heeft journalistiek onzorgvuldig gehandeld door een gewijzigde versie te plaatsen van een ingezonden brief van klagster, waarbij het woord ‘zelfeuthanasie’ is vervangen door ‘euthanasie’. Daarmee is de essentie van de brief – te weten: lezers nu juist te attenderen op het verschil tussen beide vormen van levensbeëindiging – verloren gegaan. Bij de afhandeling van de klacht had de hoofdredacteur niet mogen volstaan met een uitleg van de werkwijze van de krant, maar had hij klagster verder tegemoet behoren te komen. De Raad doet de aanbeveling aan Dagblad van het Noorden om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/25, in Dagblad van het Noorden op 16 juli 2016 en in Villamedia magazine van augustus/september 2016.

3.5.3 INTERVIEWS

C.M. Mizee-Andriessen / J. Roodnat en NRC Handelsblad

Roodnat en NRC Handelsblad hebben journalistiek zorgvuldig gehandeld met de publicatie van het interview met Nicolien Mizee “*Schrijver zijn maakt mij niks uit. Ik schreef altijd al alles op*” over haar nieuwe roman “*De halfbroer*”. Mizee-Andriessen, de moeder van de schrijfster, maakt bezwaar tegen het gebruik van de term ‘vampiermoeder’. Het is aannemelijk dat de gemiddelde lezer de passage zal beschouwen als een duiding van een romanfiguur door Roodnat en niet als een diskwalificatie van klagster. Bovendien heeft de schrijfster de hele tekst vooraf ter inzage ontvangen en niet verzocht om aanpassing van deze formulering.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Feitenweergave: grievende berichtgeving
- Aard van de publicatie: interview

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/9 en in Villamedia magazine van april 2016.

Nb. Het door klagster ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

3.5.4 SCHERTS EN SATIRE

X c.s. / Welkom in de IJzeren Eeuw (NTR)

In een uitzending van het jeugdprogramma Welkom in de IJzeren Eeuw met de titel ‘Arm en Rijk’ is aandacht besteed aan industrieel Z. Gezien de luchtige, humoristische toon van het programma, waarbij overdrijving als stijlmiddel niet wordt geschuwd, zijn met de aanduidingen ‘ergste uitbouter’, ‘ergste slavendrijver van de 19e eeuw’ en ‘het kwade gezicht van de kinderarbeid’ geen grenzen van zorgvuldige journalistiek overschreden. Dit concludeert de Raad naar aanleiding van een klacht van X c.s., nabestaanden van Z. Wel meent de Raad dat de omroep onvoldoende inhoudelijk is ingegaan op de klacht en daarmee onzorgvuldig heeft gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan de omroep om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Aard van de publicatie: scherts/satire
- Procedure: bevoegdheid, rechtstreeks belang, termijn indienen klacht

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/42 en in Villamedia magazine van december 2016.

3.5.5 VERSLAGGEVING OVER RECHTSZAKEN

P.F.M. Schreuder, C.A.P.M. Schreuder en A.F.L.M. Schreuder / D. de Joode en Brabants Dagblad

De Joode en het Brabants Dagblad hebben in het artikel "*Heusden krijgt opnieuw gelijk: terechte sloop pand Wijksestraat 3*" op journalistiek zorgvuldige wijze bericht over een bestuursrechtelijke procedure waarbij de heren Schreuder zijn betrokken. De uitspraak van de Raad van State is op een journalistiek juiste wijze vertaald. Ook verder is niet gebleken dat een vertekend beeld of onzorgvuldige weergave van de kwestie is gegeven.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2016/33 en in Villamedia magazine van oktober 2016.

4. Conclusies per medium

LANDELIJKE DAGBLADEN (8)

AD	1	(niet inhoudelijk behandeld)
Financieele Dagblad, Het	1	(onbevoegd)
NRC Handelsblad	5	(2 zorgvuldig, 1 onzorgvuldig, 1 afgewezen)
Telegraaf, De	1	(niet inhoudelijk behandeld)

REGIONALE DAGBLADEN (19)

Brabants Dagblad	3	(zorgvuldig)
Dagblad De Limburger/Limburgs Dagblad	2	(1 deels onzorgvuldig, 1 onzorgvuldig)
Dagblad van het Noorden	3	(1 zorgvuldig, 1 deels onzorgvuldig, 1 onzorgvuldig)
Eindhovens Dagblad	2	(1 zorgvuldig, 1 onzorgvuldig)
Gooi- en Eemlander, De	1	(onzorgvuldig/niet inhoudelijk behandeld)
Leeuwarder Courant	1	(zorgvuldig)
Noordhollands Dagblad	5	(2 zorgvuldig, 1 onzorgvuldig/onthouding oordeel, 1 onzorgvuldig, 1 afgewezen)
PZC	1	(zorgvuldig)
Stentor, de	1	(zorgvuldig)

PUBLIEKS- EN OPINIETIJDSCRIFTEN (2)

Vrij Nederland	1	(afgewezen)
Zelfbeschikking	1	(deels onzorgvuldig)

NIEUWS- EN HUIS-AAN-HUIS BLADEN (1)

Regiobode	1	(onzorgvuldig)
-----------	---	----------------

LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPEN (6)

AVROTROS – Radar	1	(niet inhoudelijk behandeld)
KRO-NCRV – NPO Radio 1 De Ochtend	1	(onzorgvuldig/onthouding oordeel)
KRO-NCRV en IDTV – De Rijdende Rechter	2	(1 onbevoegd, 1 afgewezen)
NTR – Welkom in de IJzeren Eeuw	1	(deels onzorgvuldig)
PowNed – Studio PowNed	1	(niet inhoudelijk behandeld)

LOKALE EN REGIONALE OMROEPEN (6)

Omroep Brabant	1	(onzorgvuldig)
Omroep Gelderland	1	(niet inhoudelijk behandeld)
RTV Maastricht	1	(zorgvuldig)
RTV Oost	1	(onzorgvuldig/niet inhoudelijk behandeld)
RTV Rijnmond	1	(onzorgvuldig)
RTV Utrecht	1	(deels onzorgvuldig)

COMMERCIEËLE OMROEPEN/TV-PRODUCENTEN (4)

RTL – De Deurwaarders: Betalen Of Leeghalen	1	(onzorgvuldig)
RTL – RTL Nieuws	1	(zorgvuldig)
RTL en Simpel Media – Ontvoerd	2	(1 deels onzorgvuldig, 1 afgewezen)

INTERNET (2)

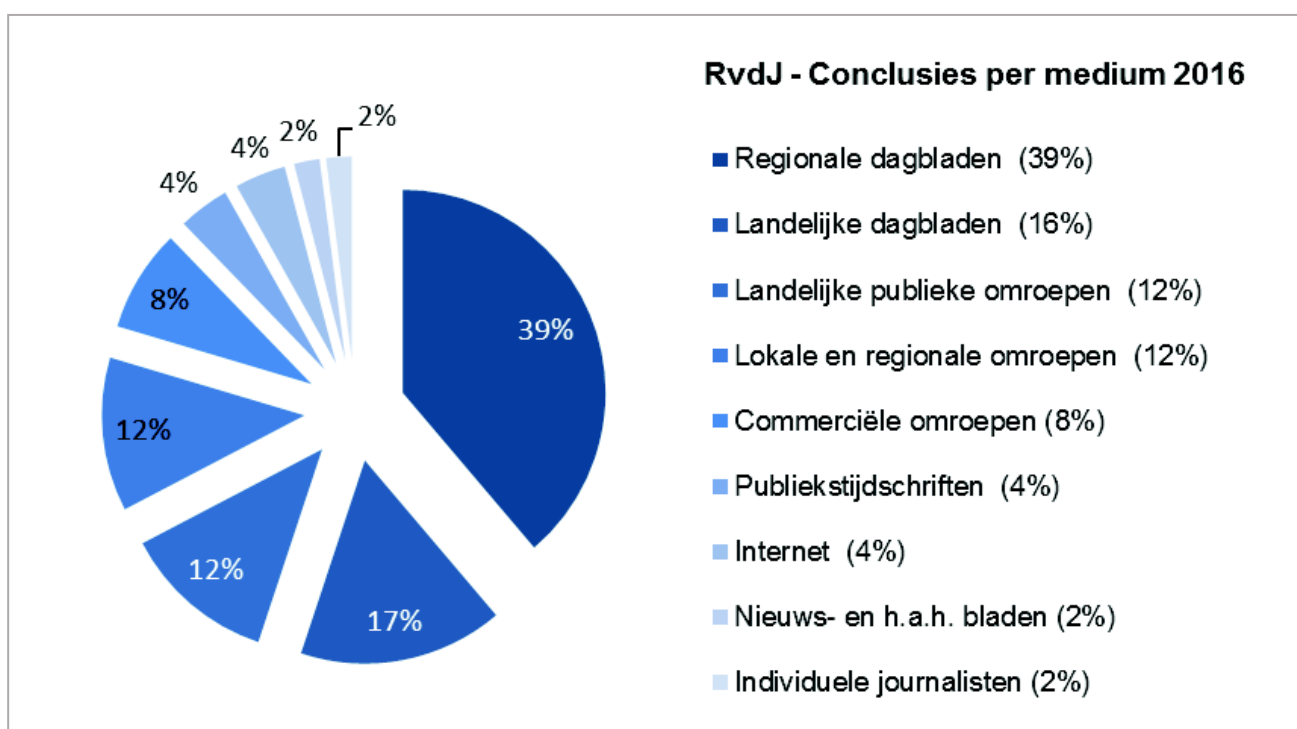
Modernehippies.nl	1	(onbevoegd)
TTNextLevel	1	(onbevoegd)

INDIVIDUELE JOURNALISTEN (1)

Fennema	1	(afgewezen)
---------	---	-------------

TOTAAL 49

waarvan: 1 tegen Dagblad van het Noorden en Leeuwarder Courant gezamenlijk (2016/20)

Samenstelling

Raad voor de Journalistiek

De Raad was in 2016 als volgt samengesteld:

Voorzitter

F. van Exter (vanaf 1 september 2016)

Voorzitter a.i.

mr. F.E. Jensma (tot 1 september 2016)

Vice-voorzitters

mr. Th. Groeneveld

mw. mr. C.C.W. Lange

w. mr. A.E. van Montfrans-Wolters

prof. mr. B.E.P. Myjer

Leden niet-journalisten

dr. H.J. Evers

mw. dr. Y.M. de Haan

ir. B.L. Hooghoudt

mw. M.E.L. Kogeldans

A. Mellink MPA

drs. ir. M.C.N. Mokveld (tot 2 juni 2016)

mw. drs. J.X. Nabibaks

A. Olgun (vanaf 12 juli 2016)

mw. J.R. van Ooijen

mw. M. Stenneke (vanaf 12 juli 2016)

mw. J.G.T.M. Wartenbergh

Leden journalisten

mr. I.R.J. Barends

M.C. Doolaard

mw. M.J.H. Doomen

mw. A. Karadarevic

S. Kuijper (vanaf 2 juni 2016)

mw. H.M.M. Nietsch

mw. M.J. Rietkerk

F.Th.H. Ruys

H.P.M.J. Schneider

Secretaris

mw. mr. D.C. Koene

Samenstelling Bestuur

Stichting Raad voor de Journalistiek

Het bestuur was in 2016 als volgt samengesteld:

Voorzitter

mr. F.E. Jensma

Secretaris en plaatsvervangend voorzitter

mr. drs. M.M.P.M. Kreyns (vanaf 2 juni 2016)

Penningmeester

A.G. Visser

Leden

G.A.H. van Beuzekom (vanaf 9 november 2016)

C.A. Boonman

P.C. Klein

mr. drs. M.M.P.M. Kreyns (tot 2 juni 2016)

dhr. J.W.H. Lemckert

mr. M.F. van der Ree

drs. P. Sijpersma

drs. G.A. Tichelaar

J. Westerhof (tot 9 november 2016)

Adressen

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam
Telefoon: 020-31 23 930
Telefax: 020-31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl

Raad voor de Journalistiek

Secretariaat
mw. mr. D.C. Koene, secretaris
mw. M. Beets, secretaresse
Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam
Telefoon: 020-31 23 930
Telefax: 020-31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl
Website: www.rvdj.nl
Twitter: [@RVDJ_NL](https://twitter.com/RVDJ_NL)

Uitgave

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postbus 12040
1100 AA Amsterdam

Juni 2017